

ایران به تعهدات هسته‌ای خود طبق برجام عمل کرده است

یوکیا آمانو مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی اولین گزارش خود از اجرای تعهدات مرتبط هسته‌ای ایران طبق برنامه جامع اقدام مشترک را منتشر کرد.

همشهری آنلاین: یوکیا آمانو مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی اولین گزارش خود از اجرای تعهدات مرتبط هسته‌ای ایران طبق برنامه جامع اقدام مشترک را منتشر کرد.

به گزارش ایسنا، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی با انتشار گزارش خود از نظارت و راستی‌آزمایی تعهدات مرتبط هسته‌ای ایران، آن‌گونه که در برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) آمده است، اعلام کرد: جمهوری اسلامی از روز اجرای برجام در 18 اکتبر سال 2015 به تعهدات مرتبط هسته‌ای خود عمل کرده است و آژانس همچنان به انجام وظایف خود در این مسیر ادامه می‌دهد.

رضا نجفی، نماینده دائم ایران در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیز گفت: این گزارش قرار است در نشست بعدی شورای حکام که ماه جاری برگزار می‌شود، مورد بررسی قرار گیرد.

وی گفت که گزارش هفت صفحه‌ای مدیرکل آژانس تایید می‌کند آژانس به راستی‌آزمایی اجرای برجام ادامه داده است.

اولین گزارش فصلی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی درباره اجرای برجام عصر روز جمعه به وقت محلی در اختیار 35 عضو شورای حکام قرار گرفت.

به گزارش ایسنا متن اصلی گزارش به این شرح است:

راستی‌آزمایی و نظارت در جمهوری اسلامی ایران در پرتو قطعنامه 2231 شورای امنیت سازمان ملل (2015)

گزارش مدیر کل

تحوالات اصلی

* مدیر کل در تاریخ 2 دسامبر 2015، گزارش خود در مورد ارزیابی نهایی از کلیه مسائل باقی‌مانده گذشته و حال را به شورای حکام ارائه کرد و روز 15 دسامبر 2015، شورای حکام قطعنامه‌ای را تصویب کرد که در آن، از جمله اشاره کرد که کلیه فعالیت‌های مندرج در نقشه راه اجرا شده و بررسی این مورد بسته شده است.

* از زمان روز پذیرش برنامه جامع اقدام مشترک تا روز اجرا، ایران تحت راستی‌آزمایی و نظارت آژانس، گام‌هایی را در جهت اجرای تعهدات مرتبط هسته‌ای‌اش براساس برجام برداشت.

* مدیر کل در تاریخ 16 ژانویه 2016، تأیید کرد که آژانس انجام شدن اقدامات تعیین شده در پاراگراف‌های 15.1 تا 15.11 ضمیمه 5 برجام را راستی‌آزمایی کرده است. روز اجرای برجام نیز، در همان روز اتفاق افتاد.

* آژانس به نظارت و راستی‌آزمایی مرتبط با اقدامات مرتبط با هسته‌ای مقرر در برنامه اقدام مشترک تا تاریخ 16 ژانویه 2016، ادامه داد.

* آژانس از زمان روز اجرا، انجام تعهدات مرتبط هسته‌ای ایران ذیل برجام را تأیید کرده است.

A. مقدمه

1- این گزارش مدیر کل به شورای حکام و به‌طور همزمان به شورای امنیت سازمان ملل، درباره اجرای تعهدات مرتبط هسته‌ای

ایران طبق برنامه جامع اقدام مشترک و در پرتو اقدامات مربوط به نظارت و راستی‌آزمایی ایران طبق قطعنامه 2231 شورای امنیت است. این گزارش همچنین، اطلاعاتی را درخصوص شفاف سازی مسائل باقیمانده گذشته و حال، برنامه اقدام مشترک، مسائل مالی و مدیریتی و مشورت و تبادل اطلاعات با کمیسیون مشترک که براساس برجام تشکیل شده است، ارائه می‌دهد.

B. تحولات اخیر

B.1. شفاف سازی مسائل باقیمانده

2- مدیرکل در 2 دسامبر سال 2015 در راستای نقشه راه برای شفاف سازی مسائل باقیمانده گذشته و حال برنامه هسته‌ای ایران، گزارشی را از ارزیابی نهایی‌اش درخصوص مسائل باقیمانده گذشته و حال، همان‌گونه که در گزارش نوامبر 2011 مدیرکل تعیین شده بود، در اختیار شورای حکام قرار داد. شورای حکام در 15 دسامبر 2016 قطعنامه GOV/2015/72 را به تصویب رساند که در آن تاکید کرد تمام فعالیت‌ها طبق نقشه راه همان‌گونه که تعیین شده بود، انجام شده و این قطعنامه به بررسی‌های شورای حکام در این زمینه پایان می‌دهد.

B.2. برنامه جامع اقدام مشترک

3- گروه E3/EU+3 و ایران براساس گزارشات قبلی، در روز 14 ژوئیه 2015 بر سر برجام به توافق رسیدند. روز 20 ژوئیه 2015، شورای امنیت قطعنامه شماره 2231 را به تصویب رساند. در این قطعنامه، علاوه بر مسائل دیگر از مدیرکل خواسته شده بود راستی‌آزمایی و نظارت ضروری بر تعهدات مرتبط هسته‌ای ایران را برای تمام مدت اجرای این تعهدات طبق برجام انجام دهد. شورای حکام روز 25 اوت 2015، به مدیرکل مجوز انجام راستی‌آزمایی و نظارت ضروری بر تعهدات مرتبط هسته‌ای ایران همان‌طور که در برجام مشخص شده و ارائه گزارش بر اساس آن برای تمام مدت اجرای این تعهدات در پرتو قطعنامه شماره 2231 شورای امنیت را منوط به فراهم‌سازی منابع مالی و همراهی با روش‌های پادمانی استاندارد آژانس را داد؛ شورای حکام، همچنین به آژانس مجوز رایزنی با کمیسیون مشترک و تبادل اطلاعات با آن به نحو مشخص شده در قطعنامه GOV/2011/65 را داد.

B.2.1. قطعنامه شورای حکام

۴- شورای حکام در قطعنامه شماره GOV/2015/72 همچنین تصمیم گرفت که با توجه به گزارش مدیرکل که تصریح شده آژانس راستی‌آزمایی کرده بود که ایران اقدامات مشخص شده در پاراگراف‌های ۱۵.۱ و ۱۵.۱۱ پیوست پنج برجام را انجام داده، تمهیدات قطعنامه‌های قبلی و تصمیمات اتخاذ شده مبنی بر همکاری‌های فنی با ایران می‌تواند منقضی شود و اینکه دیگر اجرای پادمان‌های معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای و اقدامات مربوط به قطعنامه‌های شورای امنیت مرتبط با آن در قبال جمهوری اسلامی ایران از دستور کار خارج شده است و با توجه به قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت یک دستور کار مجزا برای پوشش دادن اجرا و نظارت و راستی‌آزمایی آن در ایران انجام می‌شود.

B.2.2. روز اجرا

۵- میان روز پذیرش برجام و روز اجرا و بر اساس راستی‌آزمایی و نظارت آژانس، ایران اقداماتی برای اجرای تعهدات مرتبط هسته‌ای خود بر اساس برجام انجام داد.

۶- مدیرکل در 16 ژانویه ۲۰۱۶ در گزارشی به شورای حکام وبعلاوه در گزارشی به شورای امنیت تایید کرد که آژانس انجام اقدامات تعیین شده در پاراگراف‌های ۱۵.۱ و ۱۵.۱۱ پیوست پنج برجام را راستی‌آزمایی کرده است. روز اجرا در همان روز انجام شد. مدیرکل اعلام کرد که این موضوع راه را برای آژانس هموار کرد تا راستی‌آزمایی و نظارت تعهدات مرتبط هسته‌ای ایران بر اساس برجام را آغاز کند، همان چیزی که شورای امنیت آن را درخواست و شورای حکام اجازه آن را صادر کرده بود.

7- مدیرکل در روز ۱۸ ژانویه سال ۲۰۱۶ در تهران با حسن روحانی رئیس‌جمهور ایران، علی‌اکبر صالحی معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان انرژی اتمی ایران و محمدجواد ظریف وزیر امور خارجه این کشور دیدارهایی را انجام داد تا درباره موضوعات مربوط به اجرای برجام صحبت کند.

۸- در جریان دیدار شورای حکام در ۱۹ ژانویه ۲۰۱۶ که توسط مدیرکل برای بحث درباره اجرای برجام برگزار شد، اعضای شورای حکام از برجام حمایت کردند.

۹- مدیر کل در ۱۲ فوریه ۲۰۱۶ در مونیخ با دکتر ظریف برای بحث درباره موضوعات مربوط به اجرای برجام دیدار کرد.

B.3. تکمیل نظارت و راستی‌آزمایی برنامه اقدام مشترک (توافق موقت ژنو)

۱۰- آژانس به نظارت و راستی‌آزمایی در ارتباط با اقدامات تعیین شده در برنامه اقدام مشترک ادامه داد تا زمانی که گروه ۳+۳ و ایران به آژانس اطلاع دادند که بر اساس گزارش مدیر کل (GOV/INF/2016/1) در ۱۶ ژانویه تایید شده است که ایران اقدامات ضروری مقدماتی برای شروع اجرای برجام را کامل کرده بود در نتیجه برنامه اقدام مشترک دیگر اجرایی نیست.

B.4. امور اداری و مالی

11- کل هزینه تقبل شده توسط آژانس برای نظارت و راستی‌آزمایی طبق برنامه اقدام مشترک و اقدامات مقدماتی برجام 15.2 میلیون یورو بوده است. از این میزان، یک میلیون یورو از بودجه عادی هزینه شد اما باقی هزینه‌ها از بودجه مضاعف تامین شد که ۳۱ کشور عضو آژانس تامین کردند.

12- تخمین هزینه‌های سالانه نظارت و راستی‌آزمایی اجرای پروتکل الحاقی و تعهدات ایران بر اساس برجام به صورت سالانه 9.2 میلیون یورو است که تمامی آن در سال ۲۰۱۶ از محل بودجه‌های مضاعف تامین خواهد شد. در تاریخ ۲۶ فوریه ۲۰۱۶، کل بودجه در اختیار آژانس برای نظارت و راستی‌آزمایی اجرای پروتکل الحاقی و تعهدات مرتبط با برجام، 8.8 میلیون یورو است که شامل مبالغ اضافه آمده از تراز مالی مربوط به برنامه اقدام مشترک نیز می‌شود.

13- در اول مارس 2016، کارگروه ایران در آژانس با دفتری جدید در اداره پادمان‌ها جایگزین می‌شود تا مسئولیت‌های آژانس در خصوص نظارت و راستی‌آزمایی فعالیت‌ها در ایران را برعهده گیرد.

C. نظارت و راستی‌آزمایی فعالیت‌های مربوط به برجام

14- از روز اجرا آژانس، اجرای تعهدات مرتبط هسته‌ای طبق برجام را نظارت و راستی‌آزمایی کرده و گزارش آن را به شرح زیر ارائه می‌کند:

C.1. فعالیت‌های مربوط به آب سنگین و بازفرآوری

15- ایران ساخت و ساز رآکتور آب سنگین تحقیقاتی موجود در اراک (IR.40) را ادامه نداده است. ایران صفحات اورانیوم طبیعی، سوزن‌های سوختی یا مجموعه‌های سوخت ویژه رآکتور IR.40 را براساس طراحی اولیه تولید یا آزمایش نکرده است و تمام صفحات سوخت موجود و همچنین مجموعه‌های سوختی موجود ذخیره شده تحت نظارت مستمر آژانس قرار دارند.

16- ایران به اطلاع‌رسانی به آژانس درباره موجودی آب سنگین در این کشور و تولید آب سنگین در کارخانه تولید آب سنگین (HWPP) ادامه داده و به آژانس اجازه داده است تا مقادیر ذخایر آب سنگین و میزان آب سنگین تولید شده در HWPP را مورد راستی‌آزمایی قرار دهد (پاراگراف ۱۵). در روزهای ۱۳ و ۱۴ فوریه ۲۰۱۶، ۲۰ تن ذخیره آب سنگین مورد راستی‌آزمایی آژانس قرار گرفت و مهر و موم شد تا آماده انتقال به خارج از ایران شود. آژانس در ۱۷ فوریه راستی‌آزمایی کرد که ذخیره آب سنگین ایران به 130.9 تن رسیده است. آژانس تأیید می‌کند که در ۲۴ فوریه ۲۰ تن آب سنگین مذکور به خارج از ایران منتقل شده و ذخیره آب سنگین در این کشور به کمتر از ۱۳۰ تن رسیده است (پاراگراف ۱۴).

17- ایران در رآکتور تحقیقاتی تهران (TRR) و تاسیسات تولید ایزوتوپ‌های مولیدنوم، یدین و زنون (MIX) یا هیچ تاسیسات اعلام‌شده دیگری دست به هیچ اقدامی در رابطه با بازفرآوری نکرده است.

C.2. فعالیت‌های مرتبط با غنی‌سازی و سوخت

18- از روز اجرای برجام، 5060 سانتریفیوژ IR-1 در 30 آبشار موجود در کارخانه غنی‌سازی سوخت (FEP) در نطنز همچنان نصب‌شده باقی مانده است. (پاراگراف 27).

19- ایران در 23 ژانویه 2016، غنی‌سازی هگزافلورید اورانیوم (UF6) در کارخانه غنی‌سازی سوخت را از سرگرفت. ایران از این

تاریخ، اورانیوم 235 (U-235) را بالاتر از سطح 3.67 درصد غنی‌سازی نکرده است (پاراگراف 28). ذخایر UF6 با غنای 3.67 درصد U-235 (یا معادل آن به اشکال شیمیایی مختلف) از روز اجرای توافق بیشتر از 300 کیلوگرم نشده است (پاراگراف 56).

20- از روز اجرا، 1044 سانتریفیوژ IR-1 در 6 آبشار در قسمتی از تأسیسات کارخانه غنی‌سازی سوخت فردو (FFEP) نگهداری شده است (پاراگراف 46). ایران هیچ غنی‌سازی اورانیوم یا فعالیت‌های تحقیق و توسعه مرتبط (R&D) در FFEP انجام نداده است و هیچ مواد هسته‌ای در این تأسیسات وجود ندارد (پاراگراف 45).

21- از روز اجرا، تمامی سانتریفیوژهای ذخیره شده و زیرساخت‌های مرتبط تحت نظارت مداوم آژانس به صورت ذخیره باقی مانده است (پاراگراف‌های 29، 47 و 48 و 70). آژانس همچنین دسترسی مداوم به ساختمان‌های مربوطه در نطنز، شامل FEP و کارخانه نیمه‌صنعتی غنی‌سازی سوخت (PFEP) داشته است و دسترسی‌های روزانه برحسب درخواست آژانس را اجرا کرده است (پاراگراف 71).

22- ایران از روز اجرا، فعالیت‌های غنی‌سازی خود را در راستای طرح غنی‌سازی طولانی مدت و طرح غنی‌سازی R&D همانطور که 16 ژانویه 2016 به آژانس ارائه شده بود، انجام داده است (پاراگراف 52).

23- ایران از روز اجرا، هیچ یک از تأسیسات اعلام شده خود را برای تبدیل صفحات سوختی یا تبدیل پسماند به UF6 راه‌اندازی نکرده است و به علاوه به آژانس هم اعلام نکرده است که هرگونه تأسیسات جدیدی را برای چنین هدفی ساخته است (پاراگراف 58).

C.3 تحقیق و توسعه سانتریفیوژ، تولید و فهرست موجودی

24- از روز اجرا، هیچ اورانیوم غنی شده‌ای از طریق فعالیت‌های تحقیق و توسعه غنی‌سازی جمع‌آوری نشده است و تحقیق و توسعه غنی‌سازی ایران با یا بدون اورانیوم با استفاده از سانتریفیوژهایی در قالب محدودیت‌های تعریف شده در برجام صورت گرفته است.

25- از روز اجرا ایران تولید و موجودی لوله‌های روتور سانتریفیوژ و بیلوز (Bellows) را به آژانس ارائه کرده و اجازه راستی‌آزمایی آن را به آژانس داده است (پاراگراف 80.1) است. آژانس نظارت مداوم شامل استفاده از اقدامات نظارتی و مراقبتی را انجام داده و راستی‌آزمایی کرده که تجهیزات اعلام شده برای تولید لوله‌های روتور و بیلوزها برای تولید سانتریفیوژ فقط برای فعالیت‌های مشخص شده در برجام استفاده شده‌اند (پاراگراف 80.2). ایران هیچ‌گونه سانتریفیوژ IR-1 را برای جایگزینی با آنهایی که خراب شده و یا از کار افتاده‌اند تولید نکرده است. (پاراگراف 62) و آژانس تولید دیگر انواع سانتریفیوژها و لوله‌های روتور آنها و بیلوزها را راستی‌آزمایی و نظارت کرده است. (پاراگراف 61) همه لوله‌های روتور اعلام شده، بیلوزها و مجموعه‌های روتور شامل لوله روتورها و بیلوزهایی که از روز اجرا تولید شده‌اند تحت نظارت مداوم آژانس قرار داشته‌اند. (پاراگراف 70)

D. اقدامات شفاف‌سازی

26- ایران به طور مستمر به آژانس اجازه داده تا از نظارت آنلاین و مهر و موم الکترونیکی بر غنی‌سازی استفاده کند تا وضعیت آنها در سایت‌های هسته‌ای به بازرسان آژانس انتقال داده شود و گردآوری خودکار محاسبات آژانس که توسط تجهیزات نظارتی نصب شده، به دست آمده است، تسهیل شود (پاراگراف 67.1). ایران همان‌گونه که درخواست شده بود، برای بازرسان منصوب شده آژانس در ایران روایید بلندمدت صادر کرده و فضای کاری مناسب برای آژانس در سایت‌های هسته‌ای فراهم آورده است و به علاوه استفاده از فضای کاری در نقاط نزدیک به سایت‌های هسته‌ای در ایران را تسهیل کرده است (پاراگراف 67.2).

27- ایران همچنان به آژانس اجازه داده است تا از طریق اقدامات مورد توافق با تهران شامل اقدامات نظارتی و محدودکننده، بر تمام کنستانت‌ر سنگ معدن اورانیوم (UOC) تولیدشده در ایران و یا به دست آمده از دیگر منابع و گزارش شده از سوی ایران به آژانس نظارت داشته باشد. ایران علاوه بر این تمام اطلاعات لازم برای اینکه آژانس بتواند تولید کنستانت‌ر سنگ اورانیوم و موجودی انبار کنستانت‌ر سنگ اورانیوم تولید شده در ایران و یا بدست آمده از دیگر منابع را مورد راستی‌آزمایی قرار دهد، در اختیار آژانس قرار داده است (پاراگراف 69).

E. دیگر اطلاعات مربوطه

28- ایران در 16 ژانویه 2016، همانگونه که در نامه خود مورخ 7 ژانویه 2016 به مدیرکل آژانس آورده بود، اجرای مشروط پروتکل الحاقی توافقنامه پادمانی‌اش مطابق با بند 17(b) پروتکل الحاقی را تا زمانی که به مرحله اجرا درآید، آغاز کرده است تا به طور کامل کد اصلاحیه 3.1 از ترتیبات فرعی توافقنامه پادمانی‌اش را اجرا کند.

29- ایران در 16 ژانویه 2016، به عنوان بخشی از بیانیه اولیه طبق بند 2 پروتکل الحاقی و همانطور که در پاراگراف 52 از بخش 1 ضمیمه 1 متن برجام آمده است، طرح غنی‌سازی و تحقیق و توسعه غنی‌سازی را به آژانس ارائه کرده است (پاراگراف 52).

30- آژانس در 25 فوریه 2016، با دعوت در نشست کارگروه کمیسیون مشترک تدارکات، به عنوان ناظر شرکت کرده است (برجام، ضمیمه چهارم- کمیسیون مشترک، پاراگراف 6.4.6).

31- ایران در 15 فوریه 2016، اطلاعات مربوط به طراحی اولیه درخصوص دو نیروگاه آب سبک در بوشهر را در اختیار آژانس قرار داده است.

F. خلاصه:

32 - آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به راستی‌آزمایی عدم انحراف مواد هسته‌ای اعلام شده در تاسیسات هسته‌ای و مکان‌های بیرون از تاسیسات - که مواد هسته‌ای به‌طور معمول در آن‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد که ایران طبق توافقنامه پادمانی‌اش اعلام کرده است- ادامه می‌دهد.

33 - مدیرکل آژانس در 2 دسامبر سال 2015 آخرین ارزیابی خود از مسائل باقیمانده گذشته و حال برنامه هسته‌ای ایران را به شورای حکام ارائه داد و در 15 دسامبر سال 2015 شورای حکام تصمیم گرفت بررسی این موضوع را خاتمه دهد.

34 - مدیر کل همچنین در 16 ژانویه سال 2016 گزارشی منتشر و تایید کرد که آژانس راستی‌آزمایی کرده که ایران اقدامات تعیین شده در برجام را اجرا کرده است. اجرای برجام در همین روز به‌طور هم‌زمان آغاز شد.

35 - آژانس از زمان اجرای برجام به نظارت و راستی‌آزمایی اجرای تعهدات مرتبط هسته‌ای ایران طبق این توافق ادامه داده است.

36 - مدیر کل به ارائه گزارشات مربوطه ادامه خواهد داد.